

^(*) Autor je viši znanstveni suradnik iz područja fizike, znanstveni savjetnik i redoviti profesor u trajnom zvanju iz ekologije. Bio je 13 g. (2003-2016) predstojnik Zavoda za istraživanje mora i okoliša, Instituta R. Bošković. Osim toga, jedan je od osnivača triju doktorskih studija: zaštite prirode i okoliša, upravljanja okolišem i oceanologije. Trenutno obnaša funkciju: **predsjednika međunarodnog društva za ekološko modeliranje** (www.isemworld.org). Tvrdnje iznesene u ovom pismu su izričito autorove.

Odgovor na otvoreno pismo znanstvenika i stručnjaka Predsjednici i Premijeru
Republike Hrvatske pod naslovom:
„Projekt Vis Viva i termoelektrana Peruća ugrozit će najvrjednija hrvatska bogatstva“
objavljeno u Ferati 8.12.2017.

Što uopće predstavlja to pismo?

Pismo, na čijem se koncu navodi lista od 64 znanstvenika, je u stvari **manipulacija znanstvenom javnošću**. Naime, znanstvenici i stručnjaci koji su navodno potpisali pismo nisu stručnjaci a ni znanstvenici iz područja utjecaja objekata na prirodu ili okoliš. Prema tome, oni su potpuno nekompetentni za procjenu utjecaja na okoliš. U slučaju da među njima ipak postoji barem jedan stručnjak koji se nalazi na listi stručnjaka Ministarstva za zaštitu okoliša i energetike, Ministarstvo ga mora izbrisati iz te liste jer je potpisao procjene i tvrdnje koje su potpuno neutemeljene i mogu imati značajnog utjecaja na dobrobit stanovnika Hrvatske a to je u suprotnosti sa obvezama tih stručnjaka.

Osim toga, valja znati da je g. Cvitković, koji je organizirao potpisivanje pisma, novak na Institutu R. Bošković kojemu posao nije procjena utjecaja na okoliš, koji nema nikakvih referenci o tome i stoga se ne nalazi na listi stručnjaka Ministarstva zaštite okoliša i energetike o procjeni utjecaja na okoliš. Moguće je da on ima političkih aspiracija u okviru MOST-a - kao što se može nazrijeti iz njegovih bizarnih tvrdnji u otvorenom pismu potpredsjednici Vlade gospođi Dalić koje je također bilo objavljeno 19. 9. 2017.

Odgovori na tvrdnje u pismu pod gornjim naslovom

Ad.1. Prva rečenica predstavlja općepoznate činjenice. Zatim navodi:

„Zbog toga su Peruća i Cetina najveći nacionalni resurs pitke vode“.

To nije istina. No, to bogatstvo nitko ne dovodi u pitanje.

„i Republika Hrvatska mora ga apsolutno zaštititi“

Ništa na svijetu nije apsolutno zaštićeno. Danas se u Peruću i Cetinu ulijevaju uglavnom nepročišćene vode stanovništa slivnog područja, pa bi to značilo da treba odmah iseliti svo stanovništvo dok se ne naprave pročistivači otpadnih voda.

„jer je voda u 21. stoljeću najvrjedniji stratejski resurs neke države.“

Voda je jedan od strateških dobara naše države kojega nitko ne dovodi u pitanje.

Ad 2. Prvi dio rečenice je navod iz Studije utjecaja na okoliš.

„...prevelika je za protok Cetine, koji je ljeti u biološkom minimumu 3500 litara u sekundi, pa će zato pregrijavati Peruću i Cetinu.“

To nije istina. Danas Sunce zagrijava akumulaciju Peruća sa 30 puta većom snagom i nije uspjelo zagrijati vodu od 0 °C zimi do više od najveće temperature od 26 °C ljeti. U slučaju da temperatura u blizini ispusta KKPE Peruća poraste na 28 °C, termoelektrana se isključuje.

Nažalost, ugrijanje akumulacije Peruća ljeti neće značajno pomoći u grijanju Cetine nizvodno od HE Peruća koja je ljudima prehladna.

„...kemijsko tretiranje te vode protiv obrastanja cijevi, kao i 280 000 litara otpadnih voda iz pogona dnevno će nepovratno degradirati **pitku vodu**.“

Nije istina! Kemijsko tretiranje vode protiv obraštaja neće postojati jer su cijevi načinjene od titana i to je projektant javno naglasio. Nadalje, sve ostale otpadne vode će se pročišćavati do iznad zakonom propisane granice, jer je riječ o najmodernijoj termoelektrani u Hrvatskoj.

„KKPE Peruća toplinskim će i kemijskim onečišćenjem uništiti Peruću **kao resurs pitke vode** te će uništiti cjelokupan biološki sustav u rijeci Cetini, a nju učiniti **nepitkom**“
To nije istina, već je potpuno neosnovani zaključak!

Ad 3. Europske direktive su poznate stručnjacima za procjenu utjecaja na okoliš kao i Ministarstvu za zaštitu okoliša i energetike i doista ni jedni ni drugi nisu čekali g. Cvitkovića da ih o tome podučava. Dapače, oni su niz EU direktiva unijeli u hrvatsku legislativu tako da je ona postala bolja od tih direktiva.

Ad 4. „U Cetinskoj krajini nema nikakva potrošača topline, kao ni velikoga potrošača električne energije.“
Nema potrošača topline jer do sada nije postojao proizvođač topline. Termoelektrana Peruća se gradi kao stabilizator elektro-energetskog sustava Hrvatske, a Splitsko-dalmatinskoj županiji nedostaje električne energije kao i cijeloj Hrvatskoj.

„Zbog ovih dvaju razloga KKPE Peruća nema energetskega smisla“
I to nam kaže g. Cvitković koji nije energetičar! No, energetičari su u studiji isplativosti pokazali da će termoelektrana biti isplativa – bez poticaja RH.

„Plin je...neisplativ energent za proizvodnju električne energije“,
To nije istina. Mi plaćamo uvoz električne energije kada je najviše trebamo i do 7.5 puta više.

„pa je KKPE Peruća, kao i desetci drugih, zatvorenih plinskih elektrana u Europi ekonomski neodrživa i neisplativa investicija.“

To nije istina! Elektrane se zatvaraju samo tamo gdje ima viška energije a i zato da se u njih uvedu modernije tehnologije. Dapače, u Njemačkoj se planiraju graditi termoelektrane na ugljen za stabilizaciju sustava, koje u načelu imaju daleko veći utjecaj na okoliš.

Ad 5. „uništila bi dva ekološka proizvođača hrane u Općini Hrvace“.

To nije istina! KKPE Peruća neće negativno utjecati a kamo li uništiti ekološku proizvodnju. Obrnuto, ona će omogućiti i ekološku proizvodnju zimi kakva se sada ne može ni zamisliti jer će donijeti toplinu za korištenje u zimskim staklenicima.

„Ukupno je ugroženo preko 600 održivih radnih mjesta. Zbog toga to nije zdrava investicija.“
To nije istina! Ni jedno radno mjesto neće biti ugroženo. Obrnuto, 40 miliona kn godišnje rente općini Hrvace omogućiti pokretanje projekata za koje sada nema novaca pa prema tome ne može otvoriti nova radna mjesta.

Ad 6. „Snagom od 1 GW privatni projekt Vis Viva zahvaćao bi petinu hrvatskoga elektroenergetskoga sustava,“

Sva snaga se daje na upravljanje HOPS-u: Hrvatskom operatoru prijenosnog sustava, koji radi suglasno Zakonu od 2005 g. Bilo kakav veći društveni ili privatni elektro-energetski projekt ulazi u sustav HOPS-a i ne može raditi nezavisno od njega.

„u privatno korištenje uzeo najveći nacionalni resurs pitke vode.“

To nije istina! Projekt Vis Viva ne uzima nikakav resurs pitke vode na privatno korištenje već se sve daje na korištenje HOPS-u.

Ad 7. „Hrvatska ima obilje obnovljivih potencijala i najprije bi trebalo iskoristiti njih.“

To je općepoznata činjenica i sugestija koja se nalazi u Nacionalnom akcionom planu o obnovljivim izvorima RH iz 2013 g.

„Najveća blagodan Dalmatinske zagore je upravo netaknutost prirode, pa se njezin razvoj treba temeljiti na ekološkoj poljoprivredi te seoskom, avanturističkom i sportskom turizmu“
Termolektrana, koja nikome neće smetati, omogućiti će financiranje gornjih projekata, a sada se o tome može samo beskrajno razgovarati, jer novaca za te investicije nema.

Ad 8. „Stanovnici Cetinske krajine, svjesni štete, protive se izgradnji KKPE Peruća. Preko 25 000 građana...“

To je neistina! U Cetinska krajini i Sinju, odakle dolazi 25 000 potpisa, živi preko 73 000 stanovnika, ali je istina da su uspjeli izluditi preko 25 tisuća stanovnika svojim neistinama i neosnovanim tvrdnjama protiv njihovih vlastitih interesa.

„strategijska ekološka ugroza nacionalnoga vodnoga resursa, nacionalne energetike i održive ekonomije Cetinske krajine...“

To je neistina. Kao što sam pokazao, KKPE Peruća nije, a VIS Viva je još manje, ugroza već je izuzetno koristan projekt za Republiku Hrvatsku i u interesu je stanovnika Cetinske krajine.

„apeliramo na Vas da,...uložite sve napore da se konačno zaustavi ovaj projekt...“

A ja apeliram na Vas da slušate stručnjake a ne potpuno nekompetentnu grupu aktivista koja će na koncu osramotiti sebe i sve koji su potpisali njihovu peticiju.

S poštovanjem,

Tarzan Legović